יִרְאֶה׃ וַיִּקְרָא מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם שֵׁנִית מִן־הַשָּׁמָיִם׃ טו
וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־ טז
הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידֶךָ׃ כִּי־בָרֵךְ יז
אֲבָרֶכְךָ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל
אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם וְיִרַשׁ זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו׃ וְהִתְבָּרְכוּ יח
בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי׃ וַיָּשָׁב יט
אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שָׁבַע
וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם בִּבְאֵר שָׁבַע׃ פ
וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֻּגַּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה מפ׳
יָלְדָה מִלְכָּה גַם־הִוא בָּנִים לְנָחוֹר אָחִיךָ׃ אֶת־עוּץ בְּכֹרוֹ כא
וְאֶת־בּוּז אָחִיו וְאֶת־קְמוּאֵל אֲבִי אֲרָם׃ וְאֶת־כֶּשֶׂד וְאֶת־חֲזוֹ כב
וְאֶת־פִּלְדָּשׁ וְאֶת־יִדְלָף וְאֵת בְּתוּאֵל׃ וּבְתוּאֵל יָלַד אֶת־ כג
רִבְקָה שְׁמֹנָה אֵלֶּה יָלְדָה מִלְכָּה לְנָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם׃
וּפִילַגְשׁוֹ וּשְׁמָהּ רְאוּמָה וַתֵּלֶד גַּם־הִוא אֶת־טֶבַח וְאֶת־ כד
גַּחַם וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה׃ פ

15 און דער מלאך פון גאָט האָט גערופן צו אַברהמען אַ צווייט מאָל פון הימל, 16 און האָט געזאָגט: איך שווער בײַ זיך, זאָגט גאָט, אַז ווײַל דו האָסט געטאָן דידאָזיקע זאַך, און האָסט ניט פאַרמיטן דײַן זון, דײַן אייניאייניציקן, 17 איז, בענטשן וועל איך דיך בענטשן, און מערן וועל איך מערן דײַן זאָמען אַזוי ווי די שטערן פון הימל, און אַזוי ווי דער זאַמד וואָס אויפן ברעג פון ים; און דײַן זאָמען וועט אַרבן דעם טויער פון זײַנע פײַנט. 18 און בענטשן וועלן זיך מיט דײַן זאָמען אַלע פעלקער פון דער ערד, דערפאַר וואָס דו האָסט צוגעהערט צו מײַן קָול.

19 און אַברהם האָט זיך אומגעקערט צו זײַנע יונגען, און זיי זײַנען אויפגעשטאַנען, און זײַנען געגאַנגען באַנאַנד קיין באֵר־שֶׁבַע. און אַברהם איז געבליבן אין באֵר־שֶׁבַע.

20 און עס איז געווען נאָך דידאָזיקע געשעענישן, איז אָנגעזאָגט געוואָרן אַברהמען, אַזוי צו זאָגן: זע, מִלְכָּה, זי אויך האָט געבאָרן זין צו דײַן ברודער נָחורן: 21 עוּץ זײַן בְּכוֹר, און בוּז זײַן ברודער, און קמוּאֵל דעם פאָטער פון אֲרָם, 22 און כֶּשֶׂדן, און חֲזון, און פִּלְדָשן, און יִדְלָפן, און בתוּאֵלן. 23 און בתוּאֵל האָט געבאָרן רבקהן. דידאָזיקע אַכט האָט מִלְכָּה געבאָרן צו נָחור, אַברהמס ברודער. 24 און זײַן קעפּסווײַב וואָס איר נאָמען איז געווען רְאוּמָה, זי אויך האָט געבאָרן טֶבַחן, און גַחַמען, און תַּחַשן, און מַעֲכָהן.

חַיֵּי שָׂרָה

כג
וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים א
שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה׃ וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הִוא חֶבְרוֹן ב
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וְלִבְכֹּתָהּ׃
וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ וַיְדַבֵּר אֶל־בְּנֵי־חֵת לֵאמֹר׃ ג
גֵּר־וְתוֹשָׁב אָנֹכִי עִמָּכֶם תְּנוּ לִי אֲחֻזַּת־קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה ד
מֵתִי מִלְּפָנָי׃ וַיַּעֲנוּ בְנֵי־חֵת אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ׃ שְׁמָעֵנוּ ׀ ה
אֲדֹנִי נְשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ ׀ בְּמִבְחַר קְבָרֵינוּ קְבֹר ו
אֶת־מֵתֶךָ אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת־קִבְרוֹ לֹא־יִכְלֶה מִמְּךָ מִקְּבֹר
מֵתֶךָ׃ וַיָּקָם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם־הָאָרֶץ לִבְנֵי־חֵת׃ ז
וַיְדַבֵּר אִתָּם לֵאמֹר אִם־יֵשׁ אֶת־נַפְשְׁכֶם לִקְבֹּר אֶת־מֵתִי ח

כג,ב׳ כ״ף זעירא

כג 1 און דאָס לעבן פון שׂרהן איז געווען הונדערט און זיבן יאָר און צוואַנציק יאָר; דאָס זײַנען געווען די יאָרן פון שׂרהס לעבן. 2 און שׂרה איז געשטאָרבן אין קִרְיַת־אַרְבַּע, דאָס איז חֶברון, אין לאַנד כּנַעַן. און אַברהם איז געקומען צו קלאָגן אויף שׂרהן און זי צו באַוויינען.

3 און אַברהם איז אויפגעשטאַנען פון פאַר זײַן טויטן, און ער האָט גערעדט צו די קינדער פון חֵת, אַזוי צו זאָגן: 4 אַ פרעמדער אָבער אַ תּושב בין איך בײַ אײַך, גיט מיר אַ קבר־אייגנטום בײַ אײַך, און איך וועל באַגראָבן מײַן טויטן פון פאַר מיר.

5 האָבן די קינדער פון חֵת געענטפערט אַברהמען, אים אַזוי צו זאָגן: 6 הער אונדז צו, מײַן האַר, אַ געטלעכער פירשט ביסטו צווישן אונדז; אין דעם געקליבנסטן פון אונדזערע קברים באַגראָב דײַן טויטן; קיינער פון אונדז וועט ניט פאַרמײַדן זײַן קבר פון דיר, אויף צו באַגראָבן דײַן טויטן.

7 איז אַברהם אויפגעשטאַנען, און האָט זיך געבוקט צו דעם פאָלק פון לאַנד, צו די קינדער פון חֵת. 8 און ער האָט צו זיי גערעדט, אַזוי צו זאָגן: אויב עס איז אײַער ווילן צו באַגראָבן מײַן טויטן פון פאַר מיר,

ט מִלְּפָנָי שְׁמָעוּנִי וּפִגְעוּ־לִי בְּעֶפְרוֹן בֶּן־צֹחַר׃ וְיִתֶּן־לִי אֶת־
מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר־לוֹ אֲשֶׁר בִּקְצֵה שָׂדֵהוּ בְּכֶסֶף
י מָלֵא יִתְּנֶנָּה לִּי בְּתוֹכְכֶם לַאֲחֻזַּת־קָבֶר׃ וְעֶפְרוֹן יֹשֵׁב בְּתוֹךְ
בְּנֵי־חֵת וַיַּעַן עֶפְרוֹן הַחִתִּי אֶת־אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת
יא לְכֹל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ לֵאמֹר׃ לֹא־אֲדֹנִי שְׁמָעֵנִי הַשָּׂדֶה
נָתַתִּי לָךְ וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לְךָ נְתַתִּיהָ לְעֵינֵי בְנֵי־עַמִּי
יב נְתַתִּיהָ לָּךְ קְבֹר מֵתֶךָ׃ וַיִּשְׁתַּחוּ אַבְרָהָם לִפְנֵי עַם־הָאָרֶץ׃
יג וַיְדַבֵּר אֶל־עֶפְרוֹן בְּאָזְנֵי עַם־הָאָרֶץ לֵאמֹר אַךְ אִם־אַתָּה
לוּ שְׁמָעֵנִי נָתַתִּי כֶּסֶף הַשָּׂדֶה קַח מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה אֶת־
יד מֵתִי שָׁמָּה׃ וַיַּעַן עֶפְרוֹן אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ׃ אֲדֹנִי
טו שְׁמָעֵנִי אֶרֶץ אַרְבַּע מֵאֹת שֶׁקֶל־כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינְךָ מַה־
טז הִוא וְאֶת־מֵתְךָ קְבֹר׃ וַיִּשְׁמַע אַבְרָהָם אֶל־עֶפְרוֹן וַיִּשְׁקֹל
אַבְרָהָם לְעֶפְרֹן אֶת־הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת
שני אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לַסֹּחֵר׃ וַיָּקָם ׀ שְׂדֵה עֶפְרוֹן
אֲשֶׁר בַּמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לִפְנֵי מַמְרֵא הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־
יח בּוֹ וְכָל־הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר בְּכָל־גְּבֻלוֹ סָבִיב׃ לְאַבְרָהָם
יט לְמִקְנָה לְעֵינֵי בְנֵי־חֵת בְּכֹל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ׃ וְאַחֲרֵי־כֵן
קָבַר אַבְרָהָם אֶת־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל־מְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה
כ עַל־פְּנֵי מַמְרֵא הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיָּקָם הַשָּׂדֶה
וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לְאַבְרָהָם לַאֲחֻזַּת־קָבֶר מֵאֵת בְּנֵי־חֵת׃ ס

כד

א וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת־אַבְרָהָם בַּכֹּל׃
ב וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־עַבְדּוֹ זְקַן בֵּיתוֹ הַמֹּשֵׁל בְּכָל־אֲשֶׁר־
ג לוֹ שִׂים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי׃ וְאַשְׁבִּיעֲךָ בַּיהוָה אֱלֹהֵי
הַשָּׁמַיִם וֵאלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לִבְנִי מִבְּנוֹת
ד הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ׃ כִּי אֶל־אַרְצִי וְאֶל־
ה מוֹלַדְתִּי תֵּלֵךְ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי לְיִצְחָק׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
הָעֶבֶד אוּלַי לֹא־תֹאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרַי אֶל־הָאָרֶץ

הערט מיך צו, און בעט פאַר מיר ביי עֶפרון דעם זון פון צוחַרן, [9] ער זאָל מיר געבן די הייל פון מַכפֵּלָה וואָס געהערט צו אים, וואָס אין עק פון זיין פעלד; אין פולן געלט זאָל ער עס מיר געבן צווישן אַייך פאַר אַ קבר־אייגנטום.

[10] און עֶפרון איז געזעסן צווישן די קינדער פון חֵת; האָט עֶפרון דער חִתי געענטפערט אַברהמען אין די אויערן פון די קינדער פון חֵת, פאַר אַלע אַיינגייער אין דעם טויער פון זיין שטאָט, אַזוי צו זאָגן: [11] ניין, מיין האַר, הער מיך צו: דאָס פעלד שענק איך דיר, אויך די הייל וואָס דרינען שענק איך דיר; פאַר די אויגן פון די קינדער פון מיין פאָלק שענק איך עס דיר; באַגראָב דיין טויטן.

[12] האָט אַברהם זיך געבוקט פאַר דעם פאָלק פון לאַנד, [13] און ער האָט גערעדט צו עֶפרונען אין די אויערן פון דעם פאָלק פון לאַנד, אַזוי צו זאָגן: ווען דו וואָלסט מיך נאָר צוהערן! איך גיב דאָס געלט פאַרן פעלד, נעם עס פון מיר, און איך וועל דאָרטן באַגראָבן מיין טויטן.

[14] האָט עֶפרון געענטפערט אַברהמען, אים אַזוי צו זאָגן: [15] הער מיך צו, מיין האַר, לאַנד אין פיר הונדערט שֶקל זילבער, וואָס איז דאָס צווישן מיר און צווישן דיר? און דיין טויטן באַגראָב.

[16] האָט אַברהם צוגעהערט צו עֶפרונען, און אַברהם האָט אָפּגעוויגן עֶפרונען דאָס זילבער, וואָס ער האָט געזאָגט אין די אויערן פון די קינדער פון חֵת, פיר הונדערט שֶקל זילבער, גאַנגבאַר ביים סוחר. [17] אַזוי איז געבליבן דאָס פעלד פון עֶפרונען, וואָס אין מַכפֵּלָה, וואָס פאַר מַמרֵא, דאָס פעלד מיט דער הייל וואָס דרינען, און אַלע ביימער וואָס אויפן פעלד, וואָס אין זיין גאַנצן גע־מאַרק רונד אַרום, [18] דער אַיינקויף פון אַברהמען, פאַר די אויגן פון די קינדער פון חֵת, פאַר אַלע אַיינגייער אין דעם טויער פון זיין שטאָט. [19] און דערנאָך האָט אַברהם באַגראָבן זיין ווייב שָרהן אין דער הייל פון דעם פעלד פון מַכפֵּלָה פאַר מַמרֵא, דאָס איז חֶברון, אין לאַנד כּנַעַן. [20] אַזוי איז געבליבן דאָס פעלד, און די הייל וואָס דרינען, ביי אַברהמען פאַר אַ קבר־אייגנטום, פון די קינדער פון חֵת.

כד [1] און אַברהם איז געוואָרן אַלט און באַטאָגט; און גאָט האָט געבענטשט אַברהמען מיט אַלצדינג. [2] האָט אַברהם געזאָגט צו זיין קנעכט, דעם עלטסטן פון זיין הויז, וואָס האָט געוועלטיקט איבער אַלץ וואָס ער האָט געהאַט: טו, איך בעט דיך, דיין האַנט אונטער מיין דיך, [3] און איך וועל דיך באַשווערן ביי יהוה דעם גאָט פון הימל און דעם גאָט פון דער ערד, אַז דו זאָלסט ניט נעמען אַ ווייב פאַר מיין זון פון די טעכטער פון דעם כּנַעֲני וואָס איך זיץ צווישן אים. [4] נייערט צו מיין לאַנד און צו מיין אָפּשטאַם זאָלסטו גיין, און נעמען אַ ווייב פאַר מיין זון, פאַר יצחקן. [5] האָט דער קנעכט צו אים געזאָגט: טאָמער וועט די פרוי ניט וועלן גיין נאָך מיר אין דעם היגן לאַנד;

הַזֹּאת הֶהָשֵׁב אָשִׁיב אֶת־בִּנְךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָצָאתָ
מִשָּׁם׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תָּשִׁיב אֶת־ ו
בְּנִי שָׁמָּה׃ יְהוָה ׀ אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לְקָחַנִי מִבֵּית ז
אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי וַאֲשֶׁר דִּבֶּר־לִי וַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לִי
לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ
לְפָנֶיךָ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי מִשָּׁם׃ וְאִם־לֹא תֹאבֶה הָאִשָּׁה ח
לָלֶכֶת אַחֲרֶיךָ וְנִקִּיתָ מִשְּׁבֻעָתִי זֹאת רַק אֶת־בְּנִי לֹא תָשֵׁב
שָׁמָּה׃ וַיָּשֶׂם הָעֶבֶד אֶת־יָדוֹ תַּחַת יֶרֶךְ אַבְרָהָם אֲדֹנָיו ט
וַיִּשָּׁבַע לוֹ עַל־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֲשָׂרָה גְמַלִּים שלי
מִגְּמַלֵּי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ וְכָל־טוּב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־
אֲרַם נַהֲרַיִם אֶל־עִיר נָחוֹר׃ וַיַּבְרֵךְ הַגְּמַלִּים מִחוּץ לָעִיר יא
אֶל־בְּאֵר הַמָּיִם לְעֵת עֶרֶב לְעֵת צֵאת הַשֹּׁאֲבֹת׃ וַיֹּאמַר ׀ יב
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם הַקְרֵה־נָא לְפָנַי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה־
חֶסֶד עִם אֲדֹנִי אַבְרָהָם׃ הִנֵּה אָנֹכִי נִצָּב עַל־עֵין הַמָּיִם יג
וּבְנוֹת אַנְשֵׁי הָעִיר יֹצְאֹת לִשְׁאֹב מָיִם׃ וְהָיָה הַנַּעֲרָ אֲשֶׁר יד
אֹמַר אֵלֶיהָ הַטִּי־נָא כַדֵּךְ וְאֶשְׁתֶּה וְאָמְרָה שְׁתֵה וְגַם־
גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה אֹתָהּ הֹכַחְתָּ לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק וּבָהּ אֵדַע
כִּי־עָשִׂיתָ חֶסֶד עִם־אֲדֹנִי׃ וַיְהִי־הוּא טֶרֶם כִּלָּה לְדַבֵּר טו
וְהִנֵּה רִבְקָה יֹצֵאת אֲשֶׁר יֻלְּדָה לִבְתוּאֵל בֶּן־מִלְכָּה אֵשֶׁת
נָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם וְכַדָּהּ עַל־שִׁכְמָהּ׃ וְהַנַּעֲרָ טֹבַת מַרְאֶה טז
מְאֹד בְּתוּלָה וְאִישׁ לֹא יְדָעָהּ וַתֵּרֶד הָעַיְנָה וַתְּמַלֵּא כַדָּהּ
וַתָּעַל׃ וַיָּרָץ הָעֶבֶד לִקְרָאתָהּ וַיֹּאמֶר הַגְמִיאִינִי נָא מְעַט־ יז
מַיִם מִכַּדֵּךְ׃ וַתֹּאמֶר שְׁתֵה אֲדֹנִי וַתְּמַהֵר וַתֹּרֶד כַּדָּהּ עַל־ יח
יָדָהּ וַתַּשְׁקֵהוּ׃ וַתְּכַל לְהַשְׁקֹתוֹ וַתֹּאמֶר גַּם לִגְמַלֶּיךָ אֶשְׁאָב יט
עַד אִם־כִּלּוּ לִשְׁתֹּת׃ וַתְּמַהֵר וַתְּעַר כַּדָּהּ אֶל־הַשֹּׁקֶת וַתָּרָץ כ
עוֹד אֶל־הַבְּאֵר לִשְׁאֹב וַתִּשְׁאַב לְכָל־גְּמַלָּיו׃ וְהָאִישׁ כא
מִשְׁתָּאֵה לָהּ מַחֲרִישׁ לָדַעַת הַהִצְלִיחַ יְהוָה דַּרְכּוֹ אִם־

יד' הנערה קרי טז' והנערה קרי יט' קמץ בז"ק

זאָל איך ניט אַנדערש אומקערן דיין זון צו דעם לאַנד וואָס דו ביסט פון דאָרטן אַרויסגעגאַנגען?

[6] האָט אַברהם צו אים געזאָגט: היט דיך, זאָלסט ניט אומקערן מיין זון אַהין. [7] יהוה דער גאָט פון הימל, וואָס האָט מיך אַרויסגענומען פון דעם הויז פון מיין פאָטער, און פון דעם לאַנד פון מיין געבורט, און וואָס האָט צו מיר גערעדט, און וואָס האָט מיר געשוואָרן, אַזוי צו זאָגן: צו דיין זאָמען וועל איך געבן דאָסדאָזיקע לאַנד — ער וועט שיקן זיין מלאך דיר פאַרויס, און וועסט קריגן אַ ווייב פאַר מיין זון פון דאָרטן. [8] און אויב די פרוי וועט ניט וועלן גיין נאָך דיר, וועסטו זיין פריי פון דערדאָזיקער שבועה מיינער; אָבער זאָלסט ניט אומקערן מיין זון אַהין.

[9] האָט דער קנעכט געטאָן זיין האַנט אונטער דעם דיך פון זיין האַר אַברהמען, און ער האָט אים געשוואָרן אויף דערדאָזיקער זאַך.

[10] און דער קנעכט האָט גענומען צען קעמלען פון די קעמלען פון זיין האַר, און איז אַוועקגעגאַנגען מיט אַלעם בעסטן פון זיין האַר אין זיין האַנט; און ער איז אויפֿגעשטאַנען, און איז געגאַנגען קיין אֲרַם־נַהֲרַיִם, צו דער שטאָט פון נָחורן. [11] און ער האָט געמאַכט קניען די קעמלען אויסן שטאָט ביים ברונעם וואַסער, אין אָוונט־צייט, אין דער צייט וואָס די שעפּערינס גייען אַרויס. [12] און ער האָט געזאָגט: יהוה, גאָט פון מיין האַר אַברהמען, שיק מיר צו היינט, איך בעט דיך, אַ טראַף, און טו חסד מיט מיין האַר אַברהמען. [13] אָט שטיי איך ביים קוואַל וואַסער, און די טעכטער פון די שטאָטלייט קומען אַרויס שעפּן וואַסער; [14] זאָל זיין, אַז די מיידל וואָס איך וועל צו איר זאָגן: „בייג אַיין, איך בעט דיך, דיין קרוג, און לאָמיך טרינקען", און זי וועט זאָגן: „טרינק, און אויך דיינע קעמלען וועל איך אָנטרינקען", האָסטו זי באַשערט פאַר דיין קנעכט יצחקן, און דערמיט וועל איך וויסן אַז דו האָסט געטאָן חסד מיט מיין האַר.

[15] און עס איז געווען, איידער נאָך ער האָט געענדיקט רעדן, ערשט רבקה קומט אַרויס — די וואָס איז געבאָרן געוואָרן ביי בתואֵל דעם זון פון מִלכָּה, דער ווייב פון נָחור, אַברהמס ברודער — מיט איר קרוג אויף איר אַקסל. [16] און די מיידל איז געווען זייער שיין פון אויסזען, אַ יונגפרוי וואָס קיין מאַן האָט נאָך זי ניט געקענט; און זי האָט אַראָפּגעגנידערט צום קוואַל, און האָט אָנגעפילט איר קרוג, און איז אַרויפגעקומען. [17] איז דער קנעכט איר געלאָפן אַנטקעגן, און האָט געזאָגט: לאָז מיך אַ זופּ טאָן, איך בעט דיך, אַ ביסל וואַסער פון דיין קרוג. [18] האָט זי געזאָגט: טרינק מיין האַר; און זי האָט אויף גיך אַראָפּגעלאָזט איר קרוג אויף איר האַנט, און האָט אים געגעבן טרינקען. [19] און אַז זי האָט געענדיקט אים געבן טרינקען, האָט זי געזאָגט: אויך פאַר דיינע קעמלען וועל איך אָנשעפּן, ביז זיי האָבן געענדיקט טרינקען.

[20] און זי האָט אויף גיך אויסגעליידיקט איר קרוג אין דער קאָריטע, און איז ווידער געלאָפן צום ברונעם אָנשעפּן, ביז זי האָט אָנגעשעפּט פאַר אַלע זיינע קעמלען. [21] און דער מאַן קוקט זי אָן שוויַיגעדיק, צו וויסן אויב גאָט האָט באַגליקט זיין

וועג אָדער ניט. [22] און עס איז געווען, ווי די קעמלען
האָבן געענדיקט טרינקען, אַזוי האָט דער מאַן גענומען אַ
גילדערנעם נאָזרינג וואָס זיין וואָג איז געווען אַ בֶּקַע, און
צוויי אָרעמבענדער פאַר אירע הענט, וואָס זייער וואָג
איז געווען צען גאָלדשטיק. [23] און ער האָט געזאָגט:
וועמעס טאָכטער ביסטו? זאָג מיר, איך בעט דיך, איז דאָ
אין דיין פאָטערס הויז אַן אָרט פאַר אונדז צום נעכטיקן?

[24] האָט זי צו אים געזאָגט: איך בין די טאָכטער פון
בתואל דעם זון פון מִלכָּהן, וואָס זי האָט געבאָרן נָחורן.
[25] און זי האָט צו אים געזאָגט: אי שטרוי אי פוטער אַ סך
איז דאָ ביי אונדז, אי אַן אָרט צום נעכטיקן.

[26] האָט דער מאַן זיך געבויגט און זיך געבוקט צו
גאָט. [27] און ער האָט געזאָגט: געלויבט איז יהוה דער
גאָט פון מיין האַר אַברהמען, וואָס האָט ניט פאַרלאָזן
זיין חסד און זיין טריישאַפט צו מיין האַר; מיך האָט גאָט
געפירט אויף דעם וועג צו דעם הויז פון מיין האַרס
ברידער.

[28] און די מיידל איז געלאָפן, און האָט דערציילט
אין איר מוטערס הויז די־דאָזיקע זאַכן. [29] און רבקה האָט
געהאַט אַ ברודער וואָס זיין נאָמען איז געווען לָבָן; איז
לָבָן אַרויסגעלאָפן צו דעם מאַן דרויסן צום קוואַל. [30] און
עס איז געווען, ווי ער האָט דערזען דעם נאָזרינג, און די
אָרעמבענדער אויף די הענט פון זיין שוועסטער, און ווי
ער האָט געהערט די ווערטער פון זיין שוועסטער רבקהן,
אַזוי צו זאָגן: אַזוי און אַזוי האָט דער מאַן צו מיר גערעדט—
איז ער געקומען צו דעם מאַן און ווי ער שטייט ביי די קעמלען
לעבן קוואַל, [31] און ער האָט געזאָגט: קום, געבענטשטער פון גאָט, פאַרוואָס שטייסטו דרויסן? איך האָב דאָך אויפ־
געראַמט דאָס הויז, און אַן אָרט פאַר די קעמלען.

[32] איז דער מאַן אַריינגעגאַנגען אין הויז; און ער האָט אָפּגעבונדן די קעמלען, און האָט דערלאַנגט שטרוי און
פוטער פאַר די קעמלען, און וואַסער צו וואַשן זיינע פיס, און די פיס פון די מענטשן וואָס מיט אים. [33] און עס איז
געשטעלט געוואָרן פאַר אים צום עסן, אָבער ער האָט געזאָגט: איך וועל ניט עסן, ביז איך האָב גערעדט מיינע רייד.
האָט ער געזאָגט: רעד.

[34] האָט ער געזאָגט: דער קנעכט פון אַברהמען בין איך. [35] און גאָט האָט געבענטשט מיין האַר, און ער
איז געוואָרן רייך; און ער האָט אים געגעבן שאָף און רינדער, און זילבער און גאָלד, און קנעכט און דינסטן, און קעמלען
און אייזלען. [36] און שרה, מיין האַרס ווייב, האָט געבאָרן אַ זון צו מיין האַר אויף איר עלטער; און ער האָט
אים אָוועקגעגעבן אַלץ וואָס ער האָט געהאַט. [37] און מיין האַר האָט מיך באַשוואָרן, אַזוי צו זאָגן: זאָלסט ניט
נעמען אַ ווייב פאַר מיין זון פון די טעכטער פון דעם כּנַעֲני וואָס איך זיץ אין זיין לאַנד. [38] ניט אַנדערש נאָר
צו מיין פאָטערס הויז זאָלסטו גיין, און צו מיין משפחה, און נעמען אַ ווייב פאַר מיין זון. [39] האָב איך געזאָגט
צו מיין האַר: טאָמער וועט די פרוי ניט וועלן גיין מיט מיר? [40] האָט ער צו מיר געזאָגט: יהוה וואָס איך בין געגאַנגען
פאַר אים, וועט שיקן זיין מלאך מיט דיר, און וועט באַגליקן דיין וועג, און וועסט קריגן אַ ווייב פאַר מיין זון, פון מיין משפחה

כב לֹא: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ הַגְּמַלִּים לִשְׁתּוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נֶזֶם
זָהָב בֶּקַע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי צְמִידִים עַל־יָדֶיהָ עֲשָׂרָה זָהָב
כג מִשְׁקָלָם: וַיֹּאמֶר בַּת־מִי אַתְּ הַגִּידִי נָא לִי הֲיֵשׁ בֵּית־
כד אָבִיךְ מָקוֹם לָנוּ לָלִין: וַתֹּאמֶר אֵלָיו בַּת־בְּתוּאֵל אָנֹכִי בֶּן־
כה מִלְכָּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְנָחוֹר: וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם־תֶּבֶן גַּם־
כו מִסְפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַּם־מָקוֹם לָלוּן: וַיִּקֹּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ
כז לַיהוָה: וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אֲשֶׁר
לֹא־עָזַב חַסְדּוֹ וַאֲמִתּוֹ מֵעִם אֲדֹנִי אָנֹכִי בַּדֶּרֶךְ נָחַנִי יְהוָה
כח בֵּית אֲחֵי אֲדֹנִי: וַתָּרָץ הַנַּעֲרָ וַתַּגֵּד לְבֵית אִמָּהּ כַּדְּבָרִים
כט הָאֵלֶּה: וּלְרִבְקָה אָח וּשְׁמוֹ לָבָן וַיָּרָץ לָבָן אֶל־הָאִישׁ
ל הַחוּצָה אֶל־הָעָיִן: וַיְהִי ׀ כִּרְאֹת אֶת־הַנֶּזֶם וְאֶת־הַצְּמִדִים
עַל־יְדֵי אֲחֹתוֹ וּכְשָׁמְעוֹ אֶת־דִּבְרֵי רִבְקָה אֲחֹתוֹ לֵאמֹר
כֹּה־דִבֶּר אֵלַי הָאִישׁ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וְהִנֵּה עֹמֵד עַל־
לא הַגְּמַלִּים עַל־הָעָיִן: וַיֹּאמֶר בּוֹא בְּרוּךְ יְהוָה לָמָּה תַעֲמֹד
לב בַּחוּץ וְאָנֹכִי פִּנִּיתִי הַבַּיִת וּמָקוֹם לַגְּמַלִּים: וַיָּבֹא הָאִישׁ
הַבַּיְתָה וַיְפַתַּח הַגְּמַלִּים וַיִּתֵּן תֶּבֶן וּמִסְפּוֹא לַגְּמַלִּים
לג וּמַיִם לִרְחֹץ רַגְלָיו וְרַגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ: וַיּוּשַׂם
לְפָנָיו לֶאֱכֹל וַיֹּאמֶר לֹא אֹכַל עַד אִם־דִּבַּרְתִּי דְּבָרָי וַיֹּאמֶר
לד לה דַּבֵּר: וַיֹּאמַר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי: וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת־אֲדֹנִי
מְאֹד וַיִּגְדָּל וַיִּתֶּן־לוֹ צֹאן וּבָקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וַעֲבָדִם וּשְׁפָחֹת
לו וּגְמַלִּים וַחֲמֹרִים: וַתֵּלֶד שָׂרָה אֵשֶׁת אֲדֹנִי בֵן לַאדֹנִי
לז אַחֲרֵי זִקְנָתָהּ וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ: וַיַּשְׁבִּעֵנִי אֲדֹנִי
לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לִבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אָנֹכִי
לח יֹשֵׁב בְּאַרְצוֹ: אִם־לֹא אֶל־בֵּית־אָבִי תֵּלֵךְ וְאֶל־מִשְׁפַּחְתִּי
לט וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי: וָאֹמַר אֶל־אֲדֹנִי אֻלַי לֹא־תֵלֵךְ הָאִשָּׁה
מ אַחֲרָי: וַיֹּאמֶר אֵלָי יְהוָה אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנָיו יִשְׁלַח
מַלְאָכוֹ אִתָּךְ וְהִצְלִיחַ דַּרְכֶּךָ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי מִמִּשְׁפַּחְתִּי

כח׳ הנערה קרי לג׳ ויושם קרי

וּמִבֵּית אָבִי׃ אָז תִּנָּקֶה מֵאָלָתִי כִּי תָבוֹא אֶל־מִשְׁפַּחְתִּי מא
וְאִם־לֹא יִתְּנוּ לָךְ וְהָיִיתָ נָקִי מֵאָלָתִי׃ וָאָבֹא הַיּוֹם אֶל־ מב
הָעָיִן וָאֹמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אִם־יֶשְׁךָ־נָּא
מַצְלִיחַ דַּרְכִּי אֲשֶׁר אָנֹכִי הֹלֵךְ עָלֶיהָ׃ הִנֵּה אָנֹכִי נִצָּב מג
עַל־עֵין הַמָּיִם וְהָיָה הָעַלְמָה הַיֹּצֵאת לִשְׁאֹב וְאָמַרְתִּי
אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי־נָא מְעַט־מַיִם מִכַּדֵּךְ׃ וְאָמְרָה אֵלַי גַּם־ מד
אַתָּה שְׁתֵה וְגַם לִגְמַלֶּיךָ אֶשְׁאָב הִוא הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֹכִיחַ
יְהוָה לְבֶן־אֲדֹנִי׃ אֲנִי טֶרֶם אֲכַלֶּה לְדַבֵּר אֶל־לִבִּי וְהִנֵּה מה
רִבְקָה יֹצֵאת וְכַדָּהּ עַל־שִׁכְמָהּ וַתֵּרֶד הָעַיְנָה וַתִּשְׁאָב
וָאֹמַר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי נָא׃ וַתְּמַהֵר וַתּוֹרֶד כַּדָּהּ מֵעָלֶיהָ מו
וַתֹּאמֶר שְׁתֵה וְגַם־גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה וָאֵשְׁתְּ וְגַם הַגְּמַלִּים
הִשְׁקָתָה׃ וָאֶשְׁאַל אֹתָהּ וָאֹמַר בַּת־מִי אַתְּ וַתֹּאמֶר בַּת־ מז
בְּתוּאֵל בֶּן־נָחוֹר אֲשֶׁר יָלְדָה־לּוֹ מִלְכָּה וָאָשִׂם הַנֶּזֶם עַל־
אַפָּהּ וְהַצְּמִידִים עַל־יָדֶיהָ׃ וָאֶקֹּד וָאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה מח
וָאֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אֲשֶׁר הִנְחַנִי בְּדֶרֶךְ
אֱמֶת לָקַחַת אֶת־בַּת־אֲחִי אֲדֹנִי לִבְנוֹ׃ וְעַתָּה אִם־יֶשְׁכֶם מט
עֹשִׂים חֶסֶד וֶאֱמֶת אֶת־אֲדֹנִי הַגִּידוּ לִי וְאִם־לֹא הַגִּידוּ
לִי וְאֶפְנֶה עַל־יָמִין אוֹ עַל־שְׂמֹאל׃ וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל נ
וַיֹּאמְרוּ מֵיְהוָה יָצָא הַדָּבָר לֹא נוּכַל דַּבֵּר אֵלֶיךָ רַע אוֹ־
טוֹב׃ הִנֵּה־רִבְקָה לְפָנֶיךָ קַח וָלֵךְ וּתְהִי אִשָּׁה לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ נא
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אַבְרָהָם אֶת־ נב
דִּבְרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה לַיהוָה׃ וַיּוֹצֵא הָעֶבֶד כְּלֵי־כֶסֶף חמ׳
וּכְלֵי זָהָב וּבְגָדִים וַיִּתֵּן לְרִבְקָה וּמִגְדָּנֹת נָתַן לְאָחִיהָ
וּלְאִמָּהּ׃ וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ הוּא וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עִמּוֹ וַיָּלִינוּ נד
וַיָּקוּמוּ בַבֹּקֶר וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֻנִי לַאדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר אָחִיהָ וְאִמָּהּ נה
תֵּשֵׁב הַנַּעַר אִתָּנוּ יָמִים אוֹ עָשׂוֹר אַחַר תֵּלֵךְ׃ וַיֹּאמֶר נו
אֲלֵהֶם אַל־תְּאַחֲרוּ אֹתִי וַיהוָה הִצְלִיחַ דַּרְכִּי שַׁלְּחוּנִי

נה׳ הנערה קרי

און פון מיין פאָטערס הויז. 41 דענסמאָל וועסטו פריי זיין פון מיין שבועה, אַז דו וועסט קומען צו מיין משפּחה; און אויב זיי וועלן דיר ניט געבן, וועסטו אויך פריי זיין פון מיין שבועה. 42 בין איך געקומען היינט צום קוואַל, און האָב געזאָגט: יהוה, גאָט פון מיין האַר אַברהמען, אויב דו ווילסט, איך בעט דיך, באַגליקן מיין וועג וואָס איך גיי אויף אים: 43 אָט שטיי איך ביים קוואַל וואַסער; און עס זאָל זיין, אַז די מיידל וואָס קומט אַרויס שעפּן, און איך וועל זאָגן צו איר: „גיב מיר טרינקען, איך בעט דיך, אַ ביסל וואַסער פון דיין קרוג", 44 און זי וועט זאָגן צו מיר: „אי דו טרינק, אי פאַר דיינע קעמלען וועל איך אָנשעפּן", זאָל זי זיין די ווייב, וואָס גאָט האָט באַשערט פאַר מיין האַרס זון. 45 נאָך איידער איך ענדיק רעדן צו מיין האַרצן, ערשט רבקה קומט אַרויס מיט איר קרוג אויף איר אַקסל; און זי האָט אַראָפּגענידערט צום קוואַל און האָט אָנגעשעפּט. האָב איך צו איר געזאָגט: גיב מיר טרינקען, איך בעט דיך. 46 האָט זי אויף גיך אַראָפּגע־לאָזט איר קרוג פון זיך, און האָט געזאָגט: טרינק, און אויך דיינע קעמלען וועל איך אָנטרינקען. האָב איך געטרונקען, און אויך די קעמלען האָט זי אָנגעטרונקען. 47 האָב איך זי געפרעגט און האָב געזאָגט: וועמעס טאָכטער ביסטו? האָט זי געזאָגט: די טאָכטער פון בתואל דעם זון פון נָחורן, וואָס מִלכָּה האָט געבאָרן צו אים. און איך האָב אָנגעטאָן דעם נאָזרינג אויף איר נאָז, און די אָרעמבענדער אויף אירע הענט. 48 און איך האָב מיך געניגט און מיך געבוקט צו יהוה, און איך האָב געלויבט יהוה דעם גאָט פון מיין האַר אַברהמען, וואָס האָט מיך געפירט אויפן ריכטיקן וועג צו קריגן די טאָכטער פון מיין האַרס אַן אייגענעם פאַר זיין זון. 49 און אַצונד, אויב איר ווילט טאָן אַ חסד און אַ טריישאַפט מיט מיין האַר, זאָגט מיר; און אויב ניט, זאָגט מיר; און איך וועל מיך קערן אויף רעכטס אָדער אויף לינקס.

50 האָט געענטפערט לָבָן און בתואל, און זיי האָבן געזאָגט: די זאַך איז אַרויס פון גאָט; מיר קענען ניט רעדן צו דיר שלעכטס אָדער גוטס. 51 אָט איז רבקה פאַר דיר, נעם און גיי, און זאָל זי זיין אַ ווייב צו דעם זון פון דיין האַר, אַזוי ווי גאָט האָט גערעדט.

52 און עס איז געווען, ווי דער קנעכט פון אַברהמען האָט געהערט זייערע ווערטער, אַזוי האָט ער זיך געבוקט צו דער ערד פאַר גאָט. 53 און דער קנעכט האָט אַרויסגענומען זילבערנע זאַכן, און גילדערנע זאַכן, און קליידער, און געגעבן רבקהן; אויך איר ברודער און איר מוטער האָט ער געגעבן טייערע מתנות. 54 און זיי האָבן געגעסן און געטרונקען, ער און די מענטשן וואָס מיט אים; און זיי האָבן איבערגענעכטיקט; און זיי זיינען אויפגעשטאַנען אין דער פרי, און ער האָט געזאָגט: שיקט מיך אַוועק צו מיין האַר.

55 האָט געזאָגט איר ברודער און איר מוטער: זאָל די מיידל בלייבן ביי אונדז אַ יאָר אָדער צען [חדשים], דער־נאָך וועט זי גיין. 56 האָט ער צו זיי געזאָגט: האַלט מיך ניט אויף, אַז גאָט האָט באַגליקט מיין וועג. שיקט מיך אַוועק,

נז וְאֵלְכָה לַאדֹנִי׃ וַיֹּאמְרוּ נִקְרָא לַנַּעֲרָ וְנִשְׁאֲלָה אֶת־פִּיהָ׃
נח וַיִּקְרְאוּ לְרִבְקָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הֲתֵלְכִי עִם־הָאִישׁ הַזֶּה
נט וַתֹּאמֶר אֵלֵךְ׃ וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־רִבְקָה אֲחֹתָם וְאֶת־מֵנִקְתָּהּ
ס וְאֶת־עֶבֶד אַבְרָהָם וְאֶת־אֲנָשָׁיו׃ וַיְבָרְכוּ אֶת־רִבְקָה וַיֹּאמְרוּ
לָהּ אֲחֹתֵנוּ אַתְּ הֲיִי לְאַלְפֵי רְבָבָה וְיִירַשׁ זַרְעֵךְ אֵת שַׁעַר
סא שֹׂנְאָיו׃ וַתָּקָם רִבְקָה וְנַעֲרֹתֶיהָ וַתִּרְכַּבְנָה עַל־הַגְּמַלִּים
וַתֵּלַכְנָה אַחֲרֵי הָאִישׁ וַיִּקַּח הָעֶבֶד אֶת־רִבְקָה וַיֵּלַךְ׃
סב וְיִצְחָק בָּא מִבּוֹא בְּאֵר לַחַי רֹאִי וְהוּא יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב׃
סג וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא
סד וְהִנֵּה גְמַלִּים בָּאִים׃ וַתִּשָּׂא רִבְקָה אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא אֶת־
סה יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל הַגָּמָל׃ וַתֹּאמֶר אֶל־הָעֶבֶד מִי־הָאִישׁ
הַלָּזֶה הַהֹלֵךְ בַּשָּׂדֶה לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנִי
סו וַתִּקַּח הַצָּעִיף וַתִּתְכָּס׃ וַיְסַפֵּר הָעֶבֶד לְיִצְחָק אֵת כָּל־
סז הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְבִאֶהָ יִצְחָק הָאֹהֱלָה שָׂרָה אִמּוֹ
וַיִּקַּח אֶת־רִבְקָה וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיֶּאֱהָבֶהָ וַיִּנָּחֵם יִצְחָק
אַחֲרֵי אִמּוֹ׃ פ

כה

ששי ב וַיֹּסֶף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וּשְׁמָהּ קְטוּרָה׃ וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־
זִמְרָן וְאֶת־יָקְשָׁן וְאֶת־מְדָן וְאֶת־מִדְיָן וְאֶת־יִשְׁבָּק וְאֶת־
ג שׁוּחַ׃ וְיָקְשָׁן יָלַד אֶת־שְׁבָא וְאֶת־דְּדָן וּבְנֵי דְדָן הָיוּ
ד אַשּׁוּרִם וּלְטוּשִׁם וּלְאֻמִּים׃ וּבְנֵי מִדְיָן עֵיפָה וָעֵפֶר וַחֲנֹךְ
ה וַאֲבִידָע וְאֶלְדָּעָה כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי קְטוּרָה׃ וַיִּתֵּן אַבְרָהָם
ו אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ לְיִצְחָק׃ וְלִבְנֵי הַפִּילַגְשִׁים אֲשֶׁר
לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מַתָּנֹת וַיְשַׁלְּחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ
ז בְּעוֹדֶנּוּ חַי קֵדְמָה אֶל־אֶרֶץ קֶדֶם׃ וְאֵלֶּה יְמֵי שְׁנֵי־חַיֵּי
אַבְרָהָם אֲשֶׁר־חָי מְאַת שָׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחָמֵשׁ שָׁנִים׃
ח וַיִּגְוַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשֵׂיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׂבֵעַ וַיֵּאָסֶף אֶל־

כד, נז׳ לנערה קרי

און לאָמיך גיין צו מיין האַר. [57] האָבן זיי געזאָגט: מיר וועלן רופן די מיידל, און מיר וועלן פרעגן איר מויל. [58] האָבן זיי גערופן רבקהן, און האָבן צו איר געזאָגט: ווילסטו גיין מיט דעמדאָזיקן מאַן? האָט זי געזאָגט: איך וויל גיין.

[59] האָבן זיי אַרויסבאַלייט זייער שוועסטער רבקהן, און איר אַם, און אַברהמס קנעכט, און זיינע מענטשן. [60] און זיי האָבן געבענטשט רבקהן, און האָבן צו איר געזאָגט: אונדזער שוועסטער, דו ווער טויזנטער מאָל צען טויזנט, און דיין זאָמען זאָל אַרבן דעם טויער פון זיינע פיינט. [61] און רבקה איז אויפגעשטאַנען מיט אירע מיידלעך, און זיי האָבן זיך אַרויפגעזעצט אויף די קעמלען, און זיינען געגאַנגען נאָך דעם מאַן. און דער קנעכט האָט גענומען רבקהן, און איז אַוועקגעגאַנגען.

[62] און יצחק איז אָנגעקומען פון ווו מע גייט קיין באֵר־לַחַי־רוֹאי, וואָרום ער איז געזעסן אין לאַנד פון דָרום— [63] און יצחק איז אַרויסגעגאַנגען זיך דורכצוגיין אין פעלד אַקעגן אָוונט—האָט ער אויפגעהויבן זיינע אויגן און האָט אַ קוק געטאָן, ערשט קעמלען קומען אָן. [64] און רבקה האָט אויפגעהויבן אירע אויגן, און האָט דערזען יצחקן, און זי האָט זיך אַראָפּגעלאָזט פון קעמל. [65] און זי האָט געזאָגט צו דעם קנעכט: ווער איז יענער מאַן וואָס גייט אין פעלד אונדז אַנטקעגן? האָט דער קנעכט געזאָגט: דאָס איז מיין האַר. האָט זי גענומען דעם שלייער, און האָט זיך פאַרדעקט.

[66] און דער קנעכט האָט דערציילט יצחקן אַלע זאַכן וואָס ער האָט געטאָן. [67] און יצחק האָט זי אַריינגעבראַכט אין דעם געצעלט פון זיין מוטער שרהן. און ער האָט גענומען רבקהן, און זי איז אים געוואָרן פאַר אַ ווייב; און ער האָט זי ליב געהאַט. און יצחק האָט זיך געטרייסט נאָך זיין מוטער.

כה [1] און אַברהם האָט ווידער גענומען אַ ווייב, און איר נאָמען איז געווען קטוּרָה. [2] און זי האָט אים געבאָרן זמְרָנען, און יָקשָנען, און מדָנען, און מִדיָנען, און יִשבָּקן, און שוּחַן. [3] און יָקשָן האָט געבאָרן שבאָן, און דדָנען. און די קינדער פון דדָנען זיינען געווען אַשוּרים, און לטוּשים, און לְאוּמים. [4] און די זין פון מִדיָנען זיינען געווען: עֵיפָה, און עֵפֶר, און חֲנוֹך, און אַבידָע, און אֶלדָעָה, די אַלע זיינען געווען די קינדער פון קטוּרָהן.

[5] און אַברהם האָט אַוועקגעגעבן אַלץ וואָס ער האָט געהאַט צו יצחקן. [6] און צו די זין פון די קעפּסווייבער וואָס אַברהם האָט געהאַט, האָט אַברהם געגעבן מתנות, און האָט זיי אַוועקגעשיקט פון זיין זון יצחקן, ווען ער האָט נאָך גע־לעבט, קיין מזרח, אין מזרח־לאַנד.

[7] און דאָס זיינען די טעג פון די יאָרן פון אַברהמס לעבן וואָס ער האָט געלעבט: הונדערט יאָר און פינף יאָר און זיבעציק יאָר. [8] און אַברהם איז פאַרגאַנגען און איז געשטאָרבן אין אַ גוטער עלטער, אַלט און זאַט [מיט יאָרן]; און ער איז

ט עַמָּיו׃ וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל בָּנָיו אֶל־מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה
אֶל־שְׂדֵה עֶפְרֹן בֶּן־צֹחַר הַחִתִּי אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מַמְרֵא׃
י הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר־קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי־חֵת שָׁמָּה קֻבַּר
יא אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֶךְ
אֱלֹהִים אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם־בְּאֵר לַחַי רֹאִי׃ פ
יב וְאֵלֶּה תֹּלְדֹת יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם אֲשֶׁר יָלְדָה הָגָר
יג הַמִּצְרִית שִׁפְחַת שָׂרָה לְאַבְרָהָם׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
יִשְׁמָעֵאל בִּשְׁמֹתָם לְתוֹלְדֹתָם בְּכֹר יִשְׁמָעֵאל נְבָיֹת וְקֵדָר
יד טו וְאַדְבְּאֵל וּמִבְשָׂם׃ וּמִשְׁמָע וְדוּמָה וּמַשָּׂא׃ חֲדַד וְתֵימָא
טז יְטוּר נָפִישׁ וָקֵדְמָה׃ אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאֵלֶּה שְׁמֹתָם
יז בְּחַצְרֵיהֶם וּבְטִירֹתָם שְׁנֵים־עָשָׂר נְשִׂיאִם לְאֻמֹּתָם׃ וְאֵלֶּה
שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מְאַת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים
יח וַיִּגְוַע וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃ וַיִּשְׁכְּנוּ מֵחֲוִילָה עַד־שׁוּר
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרַיִם בֹּאֲכָה אַשּׁוּרָה עַל־פְּנֵי כָל־אֶחָיו נָפָל׃
פ

אײַנגעזאַמלט געוואָרן צו זײַן פאָלק. [9] און יצחק און יִשמָעֵאל, זײַנע זין, האָבן אים באַגראָבן אין דער הײל פון מַכפֵּלָה, אין דעם פעלד פון עֶפרון דעם זון פון צוחַר דעם חִתי, וואָס פאַר מַמרֵא; [10] דאָס פעלד וואָס אַברהם האָט אָפּגעקויפט פון די קינדער פון חֵת, דאָרטן איז באַגראָבן געוואָרן אַברהם, און זײַן ווײַב שׂרה.

[11] און עס איז געווען נאָך דעם טויט פון אַברהמען, האָט גאָט געבענטשט זײַן זון יצחקן. און יצחק איז געזעסן בײַ בּאֵר־לַחַי־רואי.

[12] און דאָס זײַנען די געבורטן פון יִשמָעֵאל, אַברהמס זון, וואָס הָגָר די מִצרית, די דינסט פון שׂרהן, האָט געבאָרן אַברהמען. [13] און דאָס זײַנען די נעמען פון יִשמָעֵאלס זין, נאָך זײערע נעמען, לויט זײערע געבורטן: דער בְּכור פון יִשמָעֵאלן, נבָיות, און קֵדָר, און אַדבְּאֵל, און מִבשָׂם; [14] און מִשמָע, און דומָה, און מַשאָ; [15] חֲדַד, און תֵּימאָ, יטור, נָפיש, און קֵדמָה. [16] דאָס זײַנען די זין פון יִשמָעֵאלן, און דאָס זײַנען זײערע נעמען אין זײערע דערפער, און אין זײערע לאַגערן; צוועלף פירשטן לויט זײערע פעלקער.— [17] און דאָס זײַנען די יאָרן פון יִשמָעֵאלס לעבן: הונדערט יאָר און זיבן יאָר און דרײַסיק יאָר. און ער איז פאַרגאַנגען און איז געשטאָרבן; און ער איז אײַנגעזאַמלט געוואָרן צו זײַן פאָלק.— [18] און זײ האָבן געוווינט פון חֲוילָה ביז שור וואָס פאַר מִצרַיִם, ווי דו גײסט קײן אַשור; אין געזיכט פון אַלע זײַנע ברידער האָט ער זיך באַזעצט.

תולדת

יט וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן־אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת־
כ יִצְחָק׃ וַיְהִי יִצְחָק בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּקַחְתּוֹ אֶת־רִבְקָה
בַּת־בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי מִפַּדַּן אֲרָם אֲחוֹת לָבָן הָאֲרַמִּי לוֹ
כא לְאִשָּׁה׃ וַיֶּעְתַּר יִצְחָק לַיהוָה לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה
כב הִוא וַיֵּעָתֶר לוֹ יְהוָה וַתַּהַר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיִּתְרֹצְצוּ
הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם־כֵּן לָמָּה זֶּה אָנֹכִי וַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ
כג אֶת־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ שְׁנֵי גֹיִים בְּבִטְנֵךְ וּשְׁנֵי
לְאֻמִּים מִמֵּעַיִךְ יִפָּרֵדוּ וּלְאֹם מִלְאֹם יֶאֱמָץ וְרַב יַעֲבֹד
כד צָעִיר׃ וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ לָלֶדֶת וְהִנֵּה תוֹמִם בְּבִטְנָהּ׃ וַיֵּצֵא
כה הָרִאשׁוֹן אַדְמוֹנִי כֻּלּוֹ כְּאַדֶּרֶת שֵׂעָר וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו׃
כו וְאַחֲרֵי־כֵן יָצָא אָחִיו וְיָדוֹ אֹחֶזֶת בַּעֲקֵב עֵשָׂו וַיִּקְרָא
כז שְׁמוֹ יַעֲקֹב וְיִצְחָק בֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת אֹתָם׃ וַיִּגְדְּלוּ

כג׳ גוים ק׳ קמץ בז״ק כד׳ חסר

[19] און דאָס איז די געשיכטע פון יצחק, אַברהמס זון: אַברהם האָט געבאָרן יצחקן. [20] און יצחק איז געווען פערציק יאָר אַלט, ווען ער האָט זיך גענומען רבקה, די טאָכטער פון בּתואֵל דעם אֲרַמי פון פַּדַן־אֲרָם, די שוועסטער פון לָבָן דעם אֲרַמי, פאַר אַ ווײַב. [21] און יצחק האָט געבעטן צו גאָט פון וועגן זײַן ווײַב, וואָרום זי איז געווען אַן עקרה; און גאָט האָט זיך געלאָזט דערבעטן פון אים, און רבקה זײַן ווײַב איז טראָגעדיק געוואָרן.

[22] און די קינדער האָבן זיך געשטויסן אין איר, און זי האָט געזאָגט: אויב אַזוי, נאָך וואָס דען לעב איך? און זי איז געגאַנגען פרעגן בײַ גאָט. [23] און גאָט האָט צו איר געזאָגט:

צוויי אומות זײַנען אין דײַן לײַב,
און צוויי פעלקער וועלן זיך פון דײַנע אינגעווייד
צעשיידן,
און אַ פאָלק פון אַ פאָלק וועט זײַן שטאַרקער,
און דער עלטערער וועט דינען דעם ייִנגערן.

[24] און אַז אירע טעג זײַנען פול געוואָרן צום געווינען, ערשט אַ צווילינג איז אין איר לײַב. [25] און דער ערשטער איז אַרויסגעקומען אַ רויטער, אין גאַנצן אַזוי ווי אַ האָריקער מאַנטל; און מע האָט גערופן זײַן נאָמען עֵשָׂו. [26] און דערנאָך איז אַרויסגעקומען זײַן ברודער, און זײַן האַנט האָט צוגעהאַלטן דעם טריט פון עֵשָׂון; און מע האָט גערופן זײַן נאָמען יַעֲקבֿ[א]. און יצחק איז געווען זעכציק יאָר אַלט בײַ זײער געבאָרן ווערן.

[א] דער וואָס האַלט בײַם טריט אָדער פאַרכאַפּט און נאַרט אויס.